

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hštv. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Krvni davek, vojaška taksa.

(Iz govorov poslanca dr. Gregoreca pred volilci l. 1892.)

V novem državnem zboru se je nas izmed 130 poslancev, izvoljenih v kmečkih skupinah, 38 zbralo in združilo v poseben kmečko-gospodarski ali »agrarni« odsek. Tukaj smo se bavili in razgovarjali le o vprašanjih in potrebah, ki zadevajo kmečke ljudi, kmečki stan. O vsakej reči smo se poprej zvesto in podrobno posvetovali in zatem primernih nasvetov ali predlogov v zbornici sprožili. Takim pripada tudi krvni davek in vojaška taksa. Oboje zadeva prav močno kmečke ljudi, saj štejemo pri vojaštvu največ sinov, porojenih od starišev, ki za plugom hodijo; saj vojaške takse večji del plačujejo ljudje, manje premožni, a takih je zopet na kmetih največ. Pri žrtvah za obrambo mile naše Avstrije so torej gotovo kmečki ljudje — prvi, drugod pa žali Bog, da skoro povsod — poslednji.

Po vzgledu bojevitih in zmiraj grabljivih Prusov ali Prajzov bilo je tudi naše cesarstvo prisiljeno uvesti vseobčno vojno dolžnost, t. j. vsak za vojaka sposoben državljani mora osobno pod puško. Oproščeni bili so začasne vojaščine le nekateri ljudje, n. pr. edini sinovi onemoglega očeta, udovljene matere, edini bratje osirotelih bratov in sester, posestniki podedovanih srednjevelikih posestev kmečkih itd. Toda po novem vojaškem zakonu od l. 1889. tudi ti niso več tako oproščeni. Marveč upisujejo njih, če so za vojaštvo bili potrjeni, k nadomestnim rezervistom ali deželnim brambovcem. Vsled tega jih vezbajo v orožji skozi osem tednov ter se morajo znanprej udeleževati vojaških vaj, prihajati h kontrolnim zborom in če vojska nastane, prijeti za orožje. Poleg stalne vojske, domobranstva in njenih rezerv naložili so nam še črno vojsko. Vojna dolžnost razteza se toraj sedaj na vse moštvo, za vojaka nisposobno, na dobo od 19—42. leta. Kdor pa za vojaka ni sposoben, plačuje vojaško takso.

Kmečki poslanci smo tukaj težili za tem, da bi se ljudem bremena polajšala, kolikor največ mogoče v sedanjih razmerah. Zahtevali smo torej: 1. naj kličejo rezerviste in domobrancelce na vojaške vaje ne predalec in le ob časih, ko jih doma najlaže pogrešajo, kar je v raznih deželah jako različno; 2. naj dobivajo iz zaklada, ki se nabira po vplačanih vojaških taksah, podpore tudi tisti vojaki ali njih žene in sirote, ki so pri vojaških vajah ali manevrih za žive dni onemogli ali kar umreti morali; sedaj imajo pravico do ove podpore samo vojaki, kateri so v krvavi vojski onemogli ali umrli; 3. naj se zakon ali postava sedanja o vojaški taksi kmečkim ljudem v korist izpremeni.

V pojasnilo bodi sledeče še navedeno! Plačevalci vojaške takse razvrščeni so na 14 razredov. Kdor je v 14. razredu, plačuje po 1 gld. na leto, oni v 13. pa po 2 gld. itd. Čudno pa je, da plačujejo ljudje, imajoči po 600 gld. letnega dohodka, po 5 gld., a tisti, ki dobivajo na leto po 2100 gld. dohodka, tudi le po 5 gld. Še bolj čudno se mora zdeti pravicoljubnim ljudem, kedar poizvedó, da pri dohodkih v znesku letnih 10.000 gold. ustavljajo vsako nadalješnje povzvišanje vojaške takse. Bogataš z 10.000 gld. letnega dohodka plačuje 100 gld. ravno tako, kakor oni, kojemu letajo na leto v žep svote 20.000, 40.000, 100.000 gld. itd. In takih imamo v Avstriji vže precejšnje število. Samo v državnem zboru smo našli do 48 milijonarjev.

Kmečkim poslancem ne more ugajati ova čudna razvrstitev. Največ vojaške takse vplačujejo sedaj ljudje uvrščeni v 14. in 13. razred t. j. najubožnejši. Nekateri so tako ubogi, da se vplačevanju odtegujejo na vso moč in skrivajo. Vsled tega so županstva prisiljena jih iskati, za njimi pisati tako, da pisarijam. pri njih in pri okrajnih glavarstvih ni konca ne kraja. Stroški in sitnobe presegajo ves uspeh.

Da se temu konec stori, nasvetovali smo kmečki poslanci naslednji sklep ali resolucijo: »Vlada se po-

zivlje, predložiti črtež nove postave, po kateri se ubožnim ljudém, ki bi imeli vplačevati vojaške takse po 1 ali 2 gld. na leto, ta popolnem odpusti; le kdor ima letnih dohodkov 450 fl. in više, naj plačuje po 3 gld., če pa 4000 gld naj se mu naračuni 100 gld. in dalje naprej od vsakih 1000 gld. primeroma več.

Tako se prizanese ubožnim ljudém, županstva in glavarstva znebijo se mnogih pisarij in sitnob, bogataši se pa trdneje pritegnejo k plačevanju in vojaška taksa bode dajala več dohodkov, kakor dosedaj.

Resolucijo je državni zbor vsprejel in izročil proračunskemu odseku, naj o njej se posvetuje in zbornici poroča. Kakšen bode uspeh, o tem Vam bodem, ako Bog da, drugokrat imel čast poročati.

Praktični pouk v kmetijstvu.

(Konec.)

Vlada potrebsčine kmetijstva vedno bolj uvažava. Med drugim tudi skrbi, da imajo kmetovalci priliko se spoznati z napredkom v kmetijstvu. Obilo kmetijskih šol v ta namen vspešno deluje. Število rednih učencév, ki zamorejo take šole obiskovati je pa primeroma vedno le majhno. Da se to število pomnoži, so se na teh šolah tudi še osnovali posebni potrebam primerno prikrojeni tečaji, kateri le malo časa trajajo in take večjemu številu obiskanje omogočijo. Toda tudi teh tečajev ni mogoče vsacemu obiskati, zato je kaj koristno, da se priredijo tečaji tudi v posameznih občinah. Popotni učitelji imajo nalogo, da po zavodih in drugod nabrane, dobro prebavljene skušnje kot načela ljudstvu priporočajo. Ti imajo šolo povsod, kjer najdejo nekaj slušateljev. V področje njih delovanja pa tudi spada praktični pouk, da v posameznih krajih tečaje za to ali ono gospodarstveno podjetje vodijo.

Kako se pa naj taki tečaji vredijo? Za to naj občine ali društva itd. (za pomladanske tečaje vsaj do 15. februvarja) pismeno izrazijo centralnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Gradcu, ali pa dolnji Štajer bolje neposredno ravnateljstvu vinarske in sadjarske šole v Mariboru, željo za take tečaje, bodi-si z ozirom na sadje ali trtorejo ali na porabo sadja in kletarstva. Nadalje jim je skrbeti, da se ljudstvo teh tečajev primerno vdeleži, da se to torej o pravem času razglasi. Ker je za praktični poduk tudi primeren predmet potreben, ki omogoči, da se zamorejo razna dela izvrševati, je treba tudi za ta skrbeti. Tako je n. pr. za tečaj o sadjereji potreben sadonosnik, kjer se drevje sadi, obrezuje in druga dela opravljajo ali za trtorejo rozge, zemljišče za trtnico, vinograd, kamor se trte sadijo, za kletarstvo posoda, klet itd. Tudi so potrebne za take tečaje delavne moči, ki delo izvršujejo. Dobro je torej, da daje občina podpore (dnino) za vdeležence, ki hočejo za čas tečaja delo resnično izvrševati, tako da celi dan pri tem ostanejo. Za to se naj izberejo marljivi ljudje, ki kažejo dovolj zanimanja in se dajo sploh v občini kot dobri delavci porabiti. Kar se o tej priliki naučijo, je v korist cele občine, kajti tisti, kateri bode dal tam drevje saditi ali jim bode kako drugo delo izročil, bode gotovo vidno korist imel. Število tacih delavcev, ki celi dan pod navodom voditelja tečaja delajo in katere občine ali zasebnik plačuje, naj bode poljubno. Njih dnina se bode že v dovršenem delu izplačala. Razun teh naj bi pa prišlo že obilo družih poslušalcev, oziroma gledalcev.

Kar se tiče za take demonstracije določenih predmetov n. pr. sadonosnikov itd., bode tudi po umnih načelih izvrševano delo tudi le njim v korist, radi česar naj bi umni posestnik z veseljem take predmete v občo korist pa tudi v neposredno lastno korist prepustil. O tej priliki bi se zamogla tudi občinska zemljišča vrejevati n. pr. z drevjem obsajati ali obstoječi nasadi n. pr. drevesnice, trtnice, sadonosniki itd. vrejevati in negovati, pri tem bi se vrednost tacih zemljišč, glavnica občinskega premoženja le povišala. Taki tečaji so umno vpeljani, neposredno jako koristni in korist, ki po glavnem namenu za spoznanje ljudstva z napredkom odpade, lode tako rekoč zastoj. Stroškov za pouk nima občina čisto nič, kajti vse stroške za učitelja plača kmetijska družba.

Ako se okoli ozremo n. pr. po dolnji Štirski, vidimo obilokrat, da gledé števila sadnih dreves sadjereja v obče napreduje, da smo pa gledé negovanja še jako na slabem. Ni ga kraja, kjer bi bila sadjereja tako popolna kakor bi morala biti. Vkljub temu pa se poduku o kmetijstvu v mnogih krajih veliko manj pozornosti obrača, kakor bi to potrebno bilo. Na gornjem Štajerji se vsako leto obilo občin radi tečaj za negovanje sadja oglasi mej tem, ko se iz slovenskih pokrajin izrazi tacih želja kaj redko. Kaj je tej indiferentnosti vzrok? Gotovo ne višja stopnja sadjereje, kajti vsak še tako skušen pameten kmetovalec se še vedno rad uči, a večinoma nam priče v naravi kažejo, da smo v tem še jako na slabem. Slabeje zanimanje ljudstva pa tudi ni pri njega bistrem umu mogoče. Samo da se možje, čijih čutna naloga je za občin blagor skrbeti, tudi za kmetijski poduk pobrinejo, potem se bode kmetijstvo zboljšalo in pridelki pomnožili.

J. Belé.

Cerkvene zadeve.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Slov. Bistrici.

Tako tedaj je prvokrat zavihrala v naši Slovenski Bistrici slovenska zastava! Prvi meč prebodel je dozdej na videz nemško srce našega mesta. S svojo navdušenostjo in slogo pri zadnjih volitvah za slovenjebištriški okrajni zastop pokazal je zopet celi okraj, da se je v njem narodno prepričanje vzbudilo in da lepo raste. Žalostno je torej bilo, da v celem našem okraju ni bilo nobenega središča za narodno življenje, nobenega društva. Ta žalost spremenila se je v nedeljo dne 8. t. m. pri veliki množici slovenskih naših narodnjakov v veliko veselje, ko se je ta dan ustanovila tukaj nam Slovencem prepotrebna in prekristna družba sv. Cirila in Metoda. Ustanovitev vršila se je prav slovesno. V praznično okinčani gostilni daleč znanega narodnjaka g. Petra Novaka zbrala se je hitro po sv. blagoslovu velika množica domačih in daljnih kmetov. Že ko so zagledali na steni v slovenskih in cesarskih barvah pokriti križ, podobe sv. Cirila in Metoda, sv. očeta Leona XIII. cesarja Franca Jožefa, škofov: Slomška, dr. Napotnika in Strossmajerja, kazalo se je navdušenje na vseh obrazih. In ko so odlično zbrani celjski pevci, in ž njimi združeni domači, zapeli nekutere krasne slovenske pesmi, je navdušenje bolj in bolj rastlo. Jako pazljivo poslušali so vsi zbrani izvrstni govor g. dr. Urbana Lemeža, kateri je jako prepričevalno povdarjal potrebo verske in narodne vzgoje slovenskih otrok, razjasnil namen in potrebo družbe sv. Cirila in Metoda sploh in za naš okraj posebno. Z glasnim »živio« med in po govoru so vsi pričujoči potrjevali, da so vsi jednih mislij z govornikom. Slava g. govorniku! Gosp. dr. Lemež je iz ljudstva in živi za slovensko ljudstvo. Ljubi kmetje, ako potrebujete

odvetniške pomoči, pri njem je gotovo najbolje in najlažje najdeti. Ko so pevci zapeli »Slovenec sem«, začeli so se zapisavati udje in glejte, hitro se je zapisalo in vplačalo čez 110 udov, med njimi preč. g. dekan in načelnik okrajnega zastopa, Anton Hajšek kot pokrovitelj, 10 ustanovnikov, 90 letnikov, ostali kot podporniki. Udom razdelilo in razprodalo se je veliko družbenih knjig. Vidno razveseljen nad obilnim številom novih členov družbe, govoril je potem zastopnik glayne družbe v Ljubljani, g. dr. Jožef Vošnjak. Pokazal je na blagodejno delovanje družbe; posebno na mejah slovenskih dežel, katere so nekdanj tako daleč segale, pa po dobrem prizadevanju nemških in laških sovražnikov slovenskega naroda so se tako skrčile. Opominjal je, da naj z vso močjo branimo vsaj zdajšnjo našo domovino. Po tem govoru ni bilo navdušenja in »živio«-klicev konca. Slava mu, vrlemu narodnjaku, ki se je enkrat v tem kraju tako junaško za narod in jezik boril. O da bi mi dobili zopet enkrat tako izvrstnega in narodnega zdravnika! Veliko hvale zasluži si tudi njegova ljubezniva hčerka gdčn. Rozika, katera je tako lepo prednašala pesem »Naš narodni dom«. Iz pričujočih udov volil se je odbor in enoglasno so bili vsprejeti: za načelnika g. dr. U. Lemež, za namestnika Poličanski župnik č. g. J. Lenart. Za blagajnika g. Peter Novak, gostilničar, za namestnika g. Franc Serneč, trgovec z lesom. Za tajnika kaplan g. J. Tájek, za namestnika g. F. Pintar, jurist. Po volitvi se je posebno lepo zahvalil Poličanski č. gosp. župnik. Njegov govor je bil poln resnic, poln prepričanja, poln navdušenja. Posebno, ko je omenil, da so pravico slovenskega jezika najboljše pripoznali sv. oče rimski papež, ko so razun latinskega in grškega, edino še v slovenskem jeziku dovolili opravljati najsvetejšo daritev — to je obudilo v vsakem pričujočem sveto hvaležnost in narodni ponos! Hvala mu in vsem Poličančanom, ki so se tako obilno udeležili. Gosp. govornik je končal z navdušenim »Slava« Nj. veličanstvu, presvitlemu cesarju, kot zaščitniku šol in narodov. Iz več ko 100 src in grl zadonela je cesarska pesem. S tem se je skončal oficijelni del, in še dolgo so hili udeleženci zbrani v jako veseli in prijetni zabavi, katero so posebno oživljali vrli celjski pevci. Slava njim! Posebno pripoznanje se spodobi tudi vrlim Makolčanom. Iz Makol so pristopili štirje ustanovniki in še več letnikov. Hvala tudi našemu nekdanjemu narodnemu mučencu g. dr. A. Brumentu iz Ptujja za to, da nas je od tako daleč počastil. Enako Mozirčanom za navdušene brzovjavke! Naj še nekaj prav tolažljivega omenim, da se je tudi zborovanja udeležila večina mladih gg. učiteljev iz okolice. Slava! Da bi tudi mi v Slov. Bistrici več takih imeli. Škoda je, da je bila pot tako slaba in mráz tako hud, da premnogi, ki bi bili radi, niso mogli priti. Pa upamo, da bodo še pri priložnosti k društvu pristopili. Odbor jih bo vselej rad sprejemal. Veliko zasluge za tako lepi vspah ima gotovo tudi g. gostilničar Peter Novak, ki je, kakor vselej, skrbel za izvrstno postrežbo in prav imenitno vinsko kapljico. Cela slovesnost gotovo ostane vsem pričujočim v najlepšem spominu, in pri enakih priložnostih hrž, da še več udeležencev privabi. Vršilo se je vse v najboljšem redu, še razkričani bistriški, tako imenovani Nemci niso nikakošnih ovir delali. Še pred 10 ali 20 leti gotovo ne bi bilo tako šlo. Pa hvala Bogu, ali so pomrli, ali so se pomirili, ali so zaprti, ki so detetu slovenskemu po življenju stregli. Na zdar!

Mili darovi za družbo vednega češčenja:

Sv. Bolfank pri Bišu 25 fl., Podgorje 10 fl., Koprivnica 7 fl., Sv. Jurij v Slov. gor. 14 fl., Sv. Lovrenc na Dravskem polji 5 fl. 78 kr., Reichenburg 21 fl. 49 kr., Velika nedelja 14 fl. 26 kr., Ptuj 4 fl. 42 kr., Sv. Barbara v

Halozah 3 fl., Sv. Ropert nad Laškim 5 fl., Sv. Lenart v Slov. gor. 5 fl. 20 kr., Središče 10 fl. 21 kr., Sv. Nikolaj pri Ljutomeru 10 fl. 71 kr.

Gospodarske stvari.

Kainit, umetno gnojilo.

Glasom naznanila visokega ces. kr. ministerstva za poljedelstvo, bode se od 15. septembra 1892 počenši pri c. kr. oskrbništvu soline v Kaluszu, v Galiciji, prodajal mlet kainit, z zajamčeno držino 10%^oov čistega kalija, loko magacina, nezatovorjen po 1 fl. za 100 kil gospodarjem, kateri imajo pravico za dobavo.

Kolka prosta naročila naj se naravnost imenovanemu oskrbništvu soline predložijo. Prosilci pa morajo pravico za dobavo izkazati s certifikatom, katerega dobijo pri dotičnem ces. kr. okrajnem glavarstvu na temelju s posestnimi polami izkazanega posestva. Dotičnik se pa mora v svoji vlogi na gori napomenjeno oskrbništvu zavezati, da dobljenega kainita ne bo uporabil za kaj druga, kakor samo kot gnojilo na lastnem posestvu, ter da tega gnojila ne bo oddajal, bodisi za plačilo, bodisi brezplačno, nikomur. Navedeni pogoji veljajo istotako za gospodarska društva.

»Kaj pa je to, kainit?« vprašal bode marsikateri izmed naših kmetov. To ter njega različno porabo razložiti, je namen naslednjih vrstic. Kainit je solnasta tvarina, ter mleta skoraj celo bela. Če nam pomanjkuje organskega, živinskega gnoja, moremo kainit rabiti kot pomožni gnoj. S tem pa ni rečeno, da bi nam kainit mogel živalski gnoj popolno in vselej nadomestiti! Živalskemu gnoju ostane tudi naprej prvo mesto med gnojili. Kainit in sploh vsa umetna gnojila, katerih imenitnejša gnojilna snov je kalij, služijo nam za gnojenje rastlin, katere potrebujejo v večji meri kalija. Ker pa imamo takih rastlin v poljedelstvu, na travnikih, v sadnem in zelenjadnem vrtu, ter v vinoreji, tedaj hočemo v naslednjem izpregovoriti nekoliko besedij

I. O gnojenju s kainitom

gledé različnih rastlin. Za ozimino moremo s kainitom gnojiti, bodi-si na praho ali pa, ako imamo deteljo, fižol itd. za podoranje, podorjemo ob enem tudi na te raztreseni kainit. Za jarino je najbolje, da se kainit v jeseni pred setvo razstrese in podorje. Repa in krompir potrebuje, posebno tedaj v gnoju mnogo kalija, ako je bilo gnojenje z živalskim gnojem preslabo; tedaj se mora s kainitom pomagati, pa tudi v takem slučaju se naj kainit že nekaj časa pred sejanjem, oziroma pred sajenjem potrese!

S kainitom gnojiti dé razen že imenovanih še posebno dobro naslednjim rastlinam: zelju, lanu, detelji, sočivju, hmelju ter vinski trti. — Za travnike je najbolje, kainit v mešanico (kompost) dajati, in kot takega uporabiti. Isto velja za sadno drevje in za vinograde.

Ako imamo očiščen kainit (tisti, ki se dobiva v Kaluszi, in o katerem smo do sedaj govorili, se imenuje surovi kainit) smemo ga tresti k setvi, ne da bi škodil.

Znano je, da se pridelujejo gori imenovane kalilčne rastline v primeroma različni zemlji. Ker pa tudi gledé na gnojenje s kainitom na korist tega gnojenja ni brez vpliva, kako je dotična zdmlja sestavljena, zato naj še tudi

II. o zemlji,

katero nam je gnojiti s kainitom, izpregovorimo nekaj! Gledé njenih osnovnih delov poznavamo za obdelovanje vrst zemlje, namreč prodnato, peščeno, glinasto, ilov-

nato, apneno, laporno, železnato (rudečo) in sprsteninsko. Te različne zemlje zahtevajo prvič različno pripravo za gnojenje s kainitom, drugič različne mere tega gnojila.

V prvem slučaju nam velja izkušnja, da naj se kainit v vseh suhih zemljah, tedaj tudi v prodnati itd. bolj ko mogoče rano pred setvo, oziroma sajenjem podorje ali podkoplje, ker bi inace mogel setvi in tudi nje daljnemu razvijanju škoditi; to velja seobno gledé ržene setve. V takem slučaju naj se tedaj kainit, kakor je spredej povedano, že na praho potrese. Kainit je pa posebno za peščeno zemljo pripraven gnoj, in to tem bolj na mestu, čem ležja je taka zemlja. Glinasto zemljo in težko ilovico, zatem lapor v njega različnosti, dalje železnato in sprsteninsko zemljo velja istotako s kainitom gnojiti, vendar je za take zemlje bolje, da se kainit z drugimi primernimi gnojili meša, za kar tudi

III. o mešanji kainita z drugimi gnojili nekaj povemo. — Z ozirom na to uči izkušnja, da je gledé glinaste zemlje ter belih prsti; (apnena in laporna zemlja), zatem za železnato in tudi težko ilovico priporočiti, da se takej zemlji da je poleg kainita tudi živo apno. Ako se zraven kainita rabijo tudi fosforna gnojila, tedaj se pri takem gnojenju pomnožijo ne samo pridelki zrnja, temveč tudi slame več priraste. Ne sme se pa pozabiti, da tako gnojenje, kakor sploh gnojeje z umetnimi gnojili pospešuje tudi plevelu rast. Vendar ako se le malo potrudimo ter plevel zatiramo, je nasledek vsemu temu vselej ta, da s cenim gnojenjem, katero nam omogoči kainit, trud in troške za mnogo premaguje hasen.

Že prej smo opomnili, da je gnojenje s kainitom, posebno v peščeni zemlji, zelo koristno. To je pa še boljše, če kainitu pridamo fosfornih gnojil. Razen do sedaj napomenjenih zemelj moremo pa z dobičkom gnojiti tudi sprsteninsko zemljo s kainitom. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 20. januarija v Arnoži, na Malih Rodnah, v Št. Lenartu v slov. goricah. Dne 21. januarija v Teharjih. Dne 23. v Mozirji. Dne 24. januarija v Koprivnici.

Dopisi.

Od Sv. Ane v Slov. Goricah. (Odgovor) na dopis: Kakšna naj bo ljudska šola? — v zadnji številki »Slov. Gospodarja« m. l. V drugem odstavku omenjenega dopisa zaprašil se je g. dopisnik z vso težo v mé ter mi očita moje obnašanje, sumneč mojo narodnost in ogovarja šolski pouk. Pa g. dopisnik je ali slabo opazoval, ali pa je napačno poučen; zato tudi tako krivo sodi. V katerem obziru je moje obnašanje čudno, mi je res neznan. Učnih načrtov pa, katere je po ukazu vis. naučnega ministra sestavil in izdal vis. c. kr. štajarski šol. svet — ne pa moj prednik — držim se vselej, kakor se jih sploh vsak učitelj držati mora. Da bi bil od gg. učiteljev II. in I. razreda česa kedaj zahteval, ni res. To moreta gg. učitelja tudi potrditi. Hvalčnosti proti »nem. šulvereinu« mi ni bilo in mi ne bo nikoli treba skazovati, ker ž njim nisem imel nikdar kaj opraviti. Neresnično pa je to, česar me g. dopisnik v omenjenem dopisu sumniči. Namestil me je vis. c. kr. štajarski dež. šol. šol. svet, brez vsakega mi znanega pripomočka. — Izdajalske »groše« pa naj le vzame, komur jih je mar. Jaz nikdar! — Iskrena čutstva za vero, dom in stanovsko čast pa sem in bom — če tudi ne kričoč — vedno zvesto gojil. Da se tudi nemščina, kot drugi deželni jezik, na tej šoli podučuje, je res. Pa g. dopisnik je pretiral ta pouk. V tretjem razredu tukajšnje šole poučuje se ta »učni predmet« po tri ure

na teden. Česa je treba učence učiti, vem sam. To nam kažejo učni načrti. Nemška povelja, katerih je g. dopisnik nekaj naštel, so večidel izmišljena. Da se pa — posebno pri telovadbi — nehoté katero usili, mislim, da ni nemogoče, in se morebiti še drudim včasih tako zgodi. Telovadba je predpisana (po učnih načrtih) za učence obojega spola (posebno če se telovadi v šolski izbi). Dekleta pa plesa učiti, rad prepustim drugim. Konečno še odgovor na dopisnikovo vprašanje: Kakšna naj bo ljudska šola? — Ona naj bo verska in narodna, pa brez obrekovalcev! Miha Lesnika, nadučitelj.

Iz Šmartina tik Slov. Gradca. (Marsikaj.) Nesprosljiva zima je zavila nas za toplo peč, da le še komaj opravljamo potrebno vsakdanje delo, kakoršno prinaša kmetski stan; pri vsem tem pa je časa dovolj ob dolgih zimskih večerih se spominjati minolega leta. Zginilo je staro leto v dolgo večnost in ne pride več nazaj, pomnili bomo le dogodke, ki smo jih preživeli v njem. Marsikaterega naših prijateljev in znancev je koščena smrt pograbila in prestavila v dolgo večnost; med drugimi moram omeniti obče spoštovanega našega občana Antona Karnerja, po dom. Krala, ki je po dolgi, mučni bolezni v Bogu zdihnil svojo dušo. Bil je načelnik že dolgih let krajnega šolskega sveta in tudi zvest naročnik »Slov. Gosp.«; bodi mu zemljica lahka! — K nam so sicer pozno, pa vendar o pravem času še došle knjige družbe sv. Mohorja; prav pridno jih prebiramo, najbolj pa je nam vstregel »Domači zdravnik« č. g. župnika Kneippa; ne bo menda nikomur žal, da je k družbi pristopil. saj pa tudi si lahko pri vsaki priložnosti povrne te troške, ako le pazljivo čita in se po tem ravnilu ravna. Sploh se sliši, da zanaprej bodo skrbno si nabirali zelišča, ki so tu nasvetovana, ako so pod tam navedenim imenom v tem kraju znana.

Iz Brežic. (Petje, tombola.) Zima je letos res huda, to kaže sama, ker je zemlji tako debelo-sneženo obleko priskrbela. Pa to nas ni oviralo božične praznike prav lepo praznovati. »To ni nič posebnega«, bode si bralec mislil, »saj smo tudi mi praznovali, bili smo v cerkvi, obdarovali svoje otroke, prejeli in oddali darila in voščila, ter v veseli družbi leto zaključili«. Da ste v cerkvi bili, Vam že verujem, saj smo kristjani, ali nekaj, nekaj gotovo ni bilo, tako lepega cerkvenega petja namreč, kakor pri nas. Otročjih in moških glasov (vseh 25) je prepevalo na božični in novoletni dan v božjo čast pobožne pesmi najboljših slovenskih skladateljev, med temi jedno našega pevovodja č. g. kapelana Mešička. Leto smo zaključili v naši čitalnici. Bilo je napovedano petje, tombola in prosta zabava. A delali smo račun brez krčmarja, v tem slučaju slav. c. kr. finančnega ravnateljstva v Mariboru, ker to nam je tombolo prepovedalo. Zakaj pa ne, saj se Slovincem sme vsaka pravica (!) zgoditi. Znabiti so si hoteli dotični gospodje božično veselje pomnožiti, ali pa so le pregledali neki ministerijalni odlok, kateri blizo to-le pravi, da je ta igra le tedaj prepovedana, ako se hoče ali more ž njo kdo ukoristiti. Mi pa smo se le radi zabave zbrali, ne pa radi kakega gmotnega dobička. Hm, pa smo se vendar dobro imeli. Saj ima Slovenec pesmi, katere mu vse nadležne muhe in komarje odženejo. Peli smo, da je bilo veselje, se ve, da nekaj tudi pili. Najbolje pa se je vsem omililo citranje našega terceta, obstoječega iz č. g. Mešička, gospodičine Šmidove in gosp. Šetinca. Med tem se je približala 12. ura. Še enkrat je zadonela v starem letu vesela slovenska pesem, katera je zadušila vse žalostne spominke celega leta, vsiljujoče se v tem trenutku z neko posebno nadležnostjo v glavo, in slišali so se glasi 12. ure. Pri zadnjem vstane celo društvo in gospod dr. Firbas napije in vošči veselo novo leto vsem navzočim in celi Sloveniji, da bi

v njem vsaj nekaj pravic dosegla. Daj mili Bog, da se te besede izpolnijo. Se ve, da je to naprej od nas odvisno, delajmo tedaj za svoj narod z vsemi močmi!

Iz Šmartina pri Slov. Gradci (Letino) pri nas moramo prištevati k srednjim, ker žito je slabo dajalo, le krma je bila nekoliko boljša ter bo žita brž malo na prodaj, živina ima še kaj dobro ceno in tudi debele svinje vržejo tukajšnjim prebivalcem lep denar. Sliši se, da je lansko leto zrastla v vinskih krajih dobra kapljica, pa tega tukaj res malo čutimo. Pri nekaterih krémah bolj čorbo, kakor vino za drag denar točijo in ima nekak židov okus; ne verjamem, da bode italijansko vino tudi zdravo došlo k nam. Dne 3. oktobra l. l. so obhajali Gaberšekovi iz Berd časten spomin, namreč zlato gostijo. Ravno dne 3. oktobra pred 50 leti je peljal stari Gaberšek svojo nevesto pred blagoslovljen oltar. Ta slavni spomin se mi je prav dopadel, ker ni bil iz baharije, bili so pri sv. maši in vbogi so dobili darila, in molili so za rajne, navzoči so bili sinovi in hčere in nekateri prijatelji; da smo se potem počestno veselili, tega ne bom omenil. H koncu moram omeniti, da ko prečitam dopis »Slov. Gospodarja«, da je okrajni zastop Konjiški sklenil prošnjo za poštno zvezo v Konjice, Vitanje in Mislinje, vskliknem: To je dobro, ako se bo doseglo. Tak dober namen — ne bi škodilo, ako bi se prošnji pridružil Slovengraški okraj, ker te zveze je že davno potreba. Dalje sem čital: »Božič v gradu Konjiškem«. Skoraj do solz sem bil ganjen in imel sem sočutje s tistimi, ki so to osebno vživali: čitaj, pravim, čitaj, dragi prijatelj in priporoči ga drugim in videl boš, da marsikatero reč izveš, kar ti bo v spodbujajo in pouk. Besede mičejo, zgledi vlečejo, ali te ne presune prizor, dragi čitatelj, ako prečitaš zadnji stavek omenjenega dopisa, ko namreč kneginja sama gre okoli oltarja z molekom med kmeticami in daruje! Vidi se jasno, da veje krščanski duh v višjih krogih med tem, ko srednji stan, nekateri mestjani, popolnoma propada. Tedaj čitaj in priporočuj »Slov. Gosp.« drugim, da izvejo, kaj lepega se godi na eni ali drugi strani. Zdaj pa srečno, dragi bralec, da se zopet vidimo!

Od Negove. (Bela žena.) Zanašajoč se na spretnejšo roko, postavim še le danes v »Slov. Gosp.« spominek vrli ženi in možu. Dne 17. junija 1892 smo spremili k večnemu počitku Barbaro Belec iz Radvanjec. Pokojno Barbaro je že skoraj dve leti divji rak na prsih grizel in ona je bila pri tem neznošen trpljenji v božjo voljo vdana, večkrat sprevidena s sv. zakramenti, dne 15. junija pa je mirno v Gospodu zaspala. Bog njej daj večni mir in pokoj in večna luč njej sveti naj, naj si v miru božjem počiva in sveti raj zavživa! — Dne 17. decembra 1892 pa smo izročili zemeljske ostanke rajnega gospodarja Jožefa Potočnik, iz občine Ivanjske, namreč brata Barbare Belec, v hladno krilo matere zemlje. Bil je rajni Jožef priden gospodar, oče in prijatelj, da se mu tudi na tem mestu nekaj vrstic pristojajo. Rojen 1843, bil je 1864 k vojakom uvrščen in si je premnogo skusil po isterskih in drugih krajih. Ko je slednjič domov prišel, poprijel se je prav pridno gospodarstva in tudi svojega rokodelstva — sodarstva. Pač mnogoteri sod je pričal njegove pridnosti. Mirna dušica, je bil bolj tih, čeravno včasih tudi šaljav, kakor njegov brat Alojz, kateri v Kraljevcih prav pridno gospodaril in je tudi velik sovražnik liberalcev. Rajni Jožef ni imel sovražnikov nikdar. Svojemu otroku je bil najboljši oče. Pred nekaterimi dnevi je zbetežal in čeravno se je nekaj časa upiral boleznim, moral je slednjič v posteljo, iz katere ni več vstal. Vnetje notranjih delov ga je spravilo na mrtvaški oder. Ko je na parah ležal, obiskalo ga je mnogo ljudstva in prijateljev, še več pa ga je spremljalo na zadnji poti v tesno gomilo. Britki je uda-

rec za zapuščeno ženo, še večji za petletnega otroka, in britek je tudi udarec za zapuščenega moža Belec, ali tolažilo: »saj zopet v raju večnem vidimo se nad zvezdami«, naj celi pregloboko vsekano rano! Rajna sestra in brat pa naj v miru počivata do dneva, ko nas nebeška trobenta prebudi in nam da večno življenje!
J. Št.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. V torek, dne 17. januarija, so se sešli gg. državni poslanci na novo ali bolje, na staro svoje delo. Našli so brž vse pri starem, tudi podlage za novo večino še ni gotove in je brž tudi ne bode. Nekaj bode pa vendar-le v državnem zboru novo: stari predsednik, dr. Smolka ne pride, vsaj ne več to zimo, na svoje mesto. To je pa pri zmešnjavah, kakor se godijo v drž. zboru, že tudi nekaj ter pride veliko na moža, ki ima posle cele hiše v rokah! — Grof Kuenburg, prej zaupni minister »nemške levice«, je poslanec za mesto Linc, ali njegovi volilci, najbolj obrtniki pripravljajo mu — nezaupnico. Zaupni minister pa nezaupnica!

Štajarsko. Jako žgeči so Nemci po naši deželi in ko bi mogli, snedli bi nas kar »z žlico zelja«, da bi nas ne bilo nikjer več, vsaj ne njim na poti. K temu jim naj pomore sedaj »nemško društvo«, ki išče udov najbolj »po planinskih krajih«, nihče pa se naj ne čudi, da so na čelu tudi v tem društvu najbolj slov. odpadniki po vzgledu »Kmetškega prijatla«. — Deželni šolski svet izdeluje načrt postave, po kateri se odpravijo okrajni šolski sveti in pustijo le »glavarški šolski sveti« t. j. v vsakem glavarstvu bode le edcn tak šolski svet, če obvelja tak načrt v dež. zboru.

Koroško. Pri mestnem uradu v Celovci se ne znajo slovenski. Te dni so z ondot poslali slov. stranki nemško odločbo in na robu stoji: Slov. odgovor sledi. To so storili pač zato, da dajo slov. stranki in tako iz dalje, tudi visoki vladi »eno pod nos«. — V Črnem se pripravljajo na občinske volitve in slov. možje zmagajo gotovo, če si bodo edini. Upanje še je sedaj za to.

Kranjsko. Na občnem zboru »Slov. društva« v Ljubljani je bilo kacic 40 udov in spomina vredna je resolucija o slov. jeziku pri c. kr. sodnijah. Seveda zavoljo nje ne bode že kmalu drug red pri sodnijah, vendar pa izvé svet še, kako daleč smo še od enakopravnosti! — V Kranji se ustanavlja mestna hranilnica in je želeto, da začne kmalu svoje delovanje. Obč. hranilnice so dobre, ako so v dobrih rokah.

Primorsko. Poleg tednika »Soča« izhaja po novem letu v Gorici še vsacih 14 dnij »Primorec«: če bode le tudi za-nj denarja! — Troje iredentovcev pride v marčiji iz Trsta pred c. kr. porotno sodbo v Gradci. V Trstu se ne upajo jih postaviti pred sodbo, ker Bog zna, kaki porotniki bi bili na vrsti, morebiti prenapeti Lah in zlozincem bi brž potem ne bilo dalje — pihati kaše.

Hrvaško. Ker je stranka »hrvaških rodoljubov« sedaj složna, ima v saboru ali deželnem zboru v Zagrebu tudi zato več moči. Celó »narodna stranka« pravo za pravo pa madjaronska, se ne čuti več tako varne in to je dobro. — Nova berila za ljudske šole so jako slaba, malo krščanska, prav po brezverskem kopitu, kakor so tudi — kje drugje.

Ogersko. Vlada se dela, kakor da ji je neljubo, da ljudje ne marajo za »civilni zakon«, ali v resnici naj bode vesela, da jo ljudstvo obvaruje prepada, v kateri hoče judovstvo treščiti vladu z ljudstvom vred.

Posl. Rakovski je »veliki vodja« ogerskih freimaurerjev in žal, da zastopa ravno tak človek verne Slovence v Medjimurji.

Vunanje države.

Rim. V ponedeljek je bilo pri sv. očetu Leonu XIII. tajno konsistorije ali zbor kardinalov sv. cerkve. Sv. oče so imenovali v tem, 4 novih kardinalov, med njima sta nuncij na Dunaji, msgr. Galimberti in ogerski primas, Klavdij Vaszary.

Italija. Blizo Messine ste trčili italijanska in francoska ladija druga ob drugo, italijanski se ni kaj, francoski pa se je godilo ludo ter je vtonilo z nje troje mornarjev. Dobro, da ta polom sicer ne pomenja druge nesreče. — Po vsej Italiji vré med delalci, ker ni dela, zato pa tudi ni jela, ali kdo jim naj pomaga do dela? Vlada odriava delalce od sebe, pa tudi občine jim ne dajo dela.

Francosko. Možje sedanje republike imajo veliko sreče; ker so blizo vsi, kar jih ima kaj moči pri ljudstvu, v vrsti očitnih goljufov, zato ni moža, ki bi vzel metlo, da zmete republiko in nje glave s površja. Več res ne zasluži. Pravi se, da predsednik Sadi-Carnot odstopi ter pride na njega mesto general Saussiers: ali pa vzame on potlej tisto metlo v roke? — Ker prihaja v razne liste po Nemčiji in Italiji poročil o »panamski rabuki«, ki niso vladi po volji, zato je izgnala ona dva poročevalca, enega pa so zaprli. No bolje zato ne bode.

Anglija. V Egiptu so angleških vojakov že jako siti in radi bi jih tem prej, tem raji pognali iz dežele, toda doslej si še niso tega upali, ker niso imeli zaslonbe pri kaki drugi državi. Angliška vlada pa sumi, da so Rusi tudi v Egiptu tisti, ki mešajo štrenjo! Mogoče je že tudi to!

Nemčija. Vojaški predlogi nemške vlade imajo hude težave v državnem zboru in to ni drugače, saj se izdaje za vojaštvo še itak preveč. — Nemški cesar Viljem II. je zbolel in se je moral vleči. Doslej pa ni nevarnosti za njegovo življenje.

Rusija. Carević pride neki za dalje časa v Berlin ter ostane ondi gost cesarjev. Kaj hoče ondi? — Pri ministerstvu je bilo več važnih sprememb, vse pa kažejo, da hoče car spraviti red v vlado in nje delovanje.

Bolgarija. Sprememba v državni ustavi, po kateri ni treba, da je knez ud pravoslavne ali razkolniške cerkve, se ne izvrši tako lahko, kakor so mislili, kajti metropolit (razkolniški nadškof) ustavlja se ji na vse pretege. Misli si, da ga k temu vspodbuja ruska vlada in je to čisto lahko verjeti.

Srbija. Proračun za leto 1893 se napravi po lanskem proračunu in pride v skupščini v posvetovanje še le po veliki noči. Dolej torej ta nima zborovanj. Po novem redu dobi skupščina 134 poslancev. Mesto Beli Grad ima 4 poslance, Niš in Kragujevac dva, drugih 21 pa vsako po enem.

Turčija. Turki se sicer ne pečajo veliko s politiko, njo prepustijo radi sultanu in njegovi vladi. Sedaj pa delajo tudi v tem izjemo in sicer o panamski rabuki se piše v turskih listih veliko, seveda ne na pohvalo francoske, krščanske omike. Kaj pa, da goljufija ni krščanska omika!

Afrika. Khedive egiptovski, Abbaspaša je odpustil troje ministrov, ker so bili preveč na voljo angleške vlade. Na mesto njih je peklical druge može, ali s tem se je zameril angleški vladi in ona trdi, da khedive nima pravice do take spremembe pri vladi, ako ona v to ne dovoli. Khedive pa se, vsaj doslej, nič ne izmeni za angleške pritožbe.

Amerika. Na otočku Haiti je vzbruhnila ustaja

ter se ljudem predsednik republike, general Hippolyte ne dopade. Do ustaje je prišlo vsled volitev. — V Cichagu bode v času razstave posebna blagajnica neke avstrijske banke. Tako bode lažje tje iti iz naše države, ker ne bode treba vsega denarja nesti s seboj, ampak ga človek dobi pri tisti banki, ako ga pri nas njej izroči.

Za poduk in kratek čas.

Miserere.

Iz češčine preložil J. Sattler.

Čitateljem »Slov. Gosp.« je znan v srce segajoči 50. psalm Davidov: »Miserere!« Poje se pri mrtvaških obredih. O tem žalnem psalmu slišal sem lansko leto na svojem potovanju po Španskem kaj čudno zgodbo.

Ko sem pregledoval v sloveči opatiji De Tileru samostansko knjižnico, našel sem v kotu tri zvezke, pokrite s prahom. Bil je to Miserere. Začel sem pazljivo pregledovati zvezke, ali čim dalje sem se mudil pri teh notnih listih, tem bolj so se mi zdeli čudoviti. Opazil sem namestu onih laških besed, katere so sploh v navadi, n. pr. »maestoso« (veličastno), »allegro« (živahno), »ritardando« (polagoma), »piu vivo« (krepkeje), nekoliko vrst, pisanih z nemškimi pismenkami, ki so pomenile reči posebno težke in neizrečne, kakor bi to bilo . . . »škipajo . . . škipajo kosti . . . prihajajo škipajoči glasovi in javkanje . . .«

Ali pa n. pr. »Struna naj buči, pa ne, da bi vresčala neprijetno; bron naj grmi in doni, pa ne, da bi ogluševal; vse naj zveni; vse naj se vjema; — in to je človeštvo, ki ihti, se joka in tarna.«

A najčudneje izmed vseh je bilo znamenje na koncu poslednjega verza: note so kosti, pokrite s krvjo; večna, neugasljiva luč, nebesa in njih harmonija . . . moč! . . . moč in sladkost! . . .

»Veste, kaj je to?« vprašal sem starika, ki mi je razkazoval knjižnico preloživši mu za silo te vrstice, ki so se mi zdele popolnoma take, kakor da bi jih napisal blazen človek.

In starček mi je pravil nastopno povest.

I.

Pred davnimi leti prišel je v deževni in temni noči pred samostanska vrata te opatije popotnik proseč, naj bi mu dali prostóreček, kjer bi osušil svojo obleko, kos kruha, da bi si pregнал glad, in kak kotec, kjer bi prebil noč, da bi mogel o solnčnem vzhodu znova nastopiti svojo pot.

Brat, katerega je prosil, prepusti potujočemu svojo večerjo, ubogo svojo postelj in prasketajoče svoje ognjišče. Ko se tujec odpočije in okrepeča, vpraša ga, čemu da potuje in kam je namenjen.

»Skladatelj sem«, odvrne vprašani; »porodil sem se daleč od tod. V domovini svoji sem slovel nekđaj. V mladosti sem razvnel z umetnostjo svojo v sebi strasti, ki so me gnale v zločin. Zdaj — v starosti svoji hočem v dobro obrniti darove, katere sem zlorabil. Iščem vzveščanja v tem, s čimer bi se utegnil pogubiti.«

Ker so se zdele te besede bratu nekako skrivnostne, začela je radovednost njegova bolj in bolj rasti in ga vzpodbujati k daljšemu oprasanju, na katero je tujec odgovoril sledeče:

»V globini duše svoje sem objokal pregreho, katero sem učinil. Izprositi sem si hotel od Boga milosrčnosti; ali nisem našel pravih besed, s katerimi bi dostojno izrazil žalost svojo; kar zazrejo po naključji nek dan oči moje sveto pismo; . . . odprl sem je . . .

in našel velikansk vzklík prave skrušenosti, psalm Davidov, ki se začinja z besedami: »Miserere mei, Deus!« (Milosten mi bodi, o Bog!)

»Od onega trenutka, ko sem čital te verze, bila je jedina moja misel, da bi našel tako velikansko in vzvišeno godbo, ki bi mogla doseči veličastno žalobno pesen kraljevega preroka.«

»Nikjer je nisem našel.«

»Če jo pa najdem, poskusil bom izraziti, kaj čutim v svojem srcu, kaj slišim zmedeno krožiti v mojej glavi; potem gotovo napišem tak v srce segajoč Miserere, da podobnega ni slišalo doslej nobeno človeško uho; tako razrivajočega in ganljivega, da bodo kličali nadangeli, ko slišijo prvi njegov glas, s solznimi očmi Gospodu: »Milost, milost!« . . . in Gospod boče imel usmiljenje z ubogo svojo stvarjo!«

Tu je popotnik umolknil za tremotek; potem pa je globoko vzdihnivši nadaljeval svojo povest.

Brat, nekoliko služabnikov samostanskih in trije pastirji z opatijskih pristav, ki so si pekli krompir na ognjišču, poslušali so v globokem molčanju.

(Dalje prih.)

Smešnica. A. Tebi je ime Štefan; pa ne vem, ali si Štefan kralj, ali pa Štefan mučenik?

B. Dokler nisem bil oženjen, bil sem Štefan kralj, sedaj pa, ko sem se oženil, sem Štefan mučenik.

Razne stvari.

(Potrjenje.) Nj. veličanstvo svitli cesar je potrdil volitev g. Ivana Vošnjaka, veletržca v Šoštanji, za načelnika in g. Franca Skubic, zdravnika v Velenji, za namestnika v okrajnem zastopu Šoštanjanskem in g. Fr. Dietingerja, za namestnika načelniku v okr. zastopu Marenberskem.

(Imenovanje.) Gosp. Oton pl. Fladung, c. kr. okr. sodnik v Mariboru imenovan je v svetovalca pri c. kr. okrožni sodnji v Celji. — G. Karol Kočevar, doslej pri c. kr. deželni sodnji v Gradci, pa je postal avskultant pri c. kr. okr. sednjih štajarskih.

(Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali č. gg.: Jakob Košar, župnik na Gorenji Polskavi in Martin Sket, župnik pri Sv. Rupertu nad Laškimi trgovci, vsak po 5 gld. ter Martin Osenjak, župnik v Vurberku, 2 gld.

(Slov. čitalnica) v Mariboru proda v nedeljo, dne 22. januarija, po dražbi časnike, na katere je naročena, zvečer ob 8. uri, v daljno porabo. Prodajo pa se le politični listi, drugi pa ostanejo v čitalnični knjižnici.

(Društva.) »Bralno društvo« pri Sv. Križi na Murskem polju, ima v nedeljo, dne 22. januarija t. l. ob 3. uri popoldne svoj občni zbor z običajnim vspreedom. — Čitalnica v Brežicah priredi letos v pustnem času veselice: Dne 22. januarija tombolo, petje in prosto zabavo; dne 4. februarja »plesni venček« in dne 14. februarja »pustno zabavo«.

(Slov. gledališče.) V nedeljo, dne 22. januarija se pelje posebni vlak iz Celja v Ljubljano — v slov. gledališče. Predstavlja se v njem potem na večer opera: »Tehárski plemiči«. Razun Celja pojde v Ljubljano tudi nekaj gospóde iz Maribora, Ptuja in Brežic.

(Železnica.) Zadnji četrtek dopoldne je tovorni vlak trčil na kolodvoru v Celji na »mešanca« ter se je več vagonov poškodovalo. Na srečo pa ni bilo še ljudi na mešanca in tako se ni nihče poškodoval. — Pri Zameri na Ruskem se je vžgalo na nekem vagonu železnice in je 48 vojakov zgorelo v ognji, predno so ga zadušili. —

Pri Dörlingu v Švicah pa se je železnica za 20 m na dolgo vdrlo in vsulo v jezero. Vlak, ki je prihajal blizu tega kraja, se je namignilo še v pravem času, sicer bi se ves prekopicnil v jezero.

(Slavnost) s koncertom in plesom priredi na spomin pesnika Fr. Prešerna akad. društvo »Triglav« v Gradci dne 24. januarija 1893 s prijaznim sodelovanjem akad. društva »Hrvatske« in g. jur. drd. A. Kapusa in g. J. Jermana. Lokal: Daniel-Annensäle. — Začetek ob 8. uri zvečer. Pri njej svira vojaška godba pešpolka št. 47. Vstopnina: za osebo 1 gld., za obitelj (4 osebe) 2 gld.

(Bela žena.) Gosp. Jožef Horvat, nadučitelj v Ljutomeru, je nagloma umrl za mrtvdom v torek zvečer dne 17. januarija. Naj v miru počiva! Blag mu spomin!

(Pritlikovec.) V Zürichu je porodila te dni žena, ki je 24 let stara, pa je tako mala, da je podobna bolj otroku, kakor ženi ter meri za silo 80 cm. Nje otrok pa je težek 2 kg in je prav za polovico manjši, kakor mati. Nje mož pa je velik ter meri 1.72 m. Doslej še ni porodila nikoli tako mala mati, ker je vsaka prej umrla, ko bi bila porodila.

(Zima.) Pri Kraljevem Gradu na Českem so našli uno jutro 16 ciganov — mož, žen in otrok, mrtvih na polji. Prenočili so na svojih vozih pa so v hudi zimi zmrznili.

(Uradnik.) V Radgoni je pri c. kr. davkarji nek J. Kus za pristava ter »vleče« zato lep denar iz drž. kase. Temu pa se očita in »Tagespost« nerada potrjuje, da spisuje »malo lepa« poročila v nemških listih zoper slov. ljudstvo, ali »Tagesposti« ni ljubo, da se je izvedelo za to delovanje c. kr. uradnika. No, nam pa ni ljubo, da je tako delovanje pri c. kr. uradniku sploh mogoče.

(Volkovi.) V jutru dne 12. januarija se je peljal hlapec J. Sidorja, peka v Oseku na Hrvaškem, s pecivom iz mesta, da ga izpečá po bližnjih vaséh. Potoma pa ga napade krdelo volkov ter vkonča njega in konja.

(Nesreča.) V Seebodnu na Gorenjem Štajarskem dela več Slovencev v jamah; uni dan pa se je delalcu J. Robiču vžgala posoda, v kateri je bilo smodnika. Enemu delalcu je prizadelo več težkih ran, drugemu pa je osmudilo samo roko.

(V snegu) sta izgubila Janez in Lena Batter, posestnika v Kresnicah na Ogorskem, otroka, ki sta ga peljala h krstu pred seboj na vozu. Ko sta ga izgrešila pri cerkvi, vrnila sta se sicer hitro, toda otrok je bil na cesti že zmrznil, predno sta ga našla. Botra sta se bila žganja napila, da bi nju ne zeblo, sedaj pa jima še bode vroče pred sodnikom!

(Zmrznila) je dne 3. januarja mlinarica Treza Raböck, mati sedmerih otrok blizu Novega mesta in v petek so našli v Trstu delavca A. Šuka na ulici in predno so ga spravili še v bolnišnico, izbruhnil je življenje vsled žganja.

(V cerkev) so vdrli v preteklem letu zadnje dni pri Sv. Barbari v Halozah ter so razbili skrinjico za miloščino in denar iz nje pobrali. Po sledu bilo je troje zločincev.

(Podgane.) V stolni cerkvi v Solnem gradu je velika podgana vsako noč priplezla izpod strehe do »večne luči« v cerkvi ter je izsrkala do dna iz svetilnice vse olje. Na zadnje pa so ji prišli na sled in ji ogrenili to veselje — z' gosto mrežo.

Loterijne številke.

Gradec 14. januarija 1893:	73, 30, 1, 31, 43
Dunaj " " "	41, 80, 47, 33, 53

Razglas.

C. kr. sodišče v Ptuj naznanja: V za-puščini po pokojnem dekanu na Zavrčah g. Rupertu Šuta se je dovolila dražba vsega premoženja in sicer blizu 40 polovnjakov vina raznih letnikov cenilne vrednosti 55 gld. in više, konjev in goveje živine, žita, hišne oprave, gospodarskega orodja itd. in odločila dražba vina, poljskih pridelkov in gospodarskega orodja na 24. januarija 1893 in eventuelno na 25. januarija 1893 predpoldne ob 9. uri v farovžu na Zavrčah, kakor tudi v kletih v Turskem vrhu in Velšabregu.

Dražba drugih reči pa bo 31. januarija 1893 in oziroma 1. februarja 1893 predpoldne ob 9. uri v farovžu na Zavrčah. Opomni se pa, da se morajo prodane reči takoj plačati in odpraviti.

C. kr. sodišče v Ptuj, dne 27. dec. 1892.

Združena služba

orglarja in mežnarja v Artičah pri Brežicah je do 2. februarja razpisana. Sprejme se samo oženjeni prošnjiki.

2-2 Janez Brglez, župnik.

Ravnokar je izšel v **Cirilovi tiskarni v Mariboru**

Nebeški venec

ali

Vesela reč

med štirimi poslednjimi.

Slovenem za novo leto 1893
spisal
kanonik dr. Ivan Križanič.

Cena 18 kr., po pošti 20 kr.

Premiran z zlato svetinjo v Bruselu 1892.

Najboljše sredstvo za

želodec,

katero želodec in opravi prebavnih delov života krepča in tudi odprt život pospešuje, je

tinktura za želodec,

katero pripravlja
Gabrijel PICCOLI,
lekar „pri angelju“
v **Ljubljani**
na Dunajski cesti.
Cena 1 stekl. 15 kr.

Izdovatelj razpošilja to tinkturo v zaboječkih po 12 steklenic in več. Zaboječek z 12 stekl. stane gld. 1:36; s 24 gld. 2:60; s 36 gld. 3:84; s 44 gld. 4:26; 55 stekl. tehta 5 kg s poštno težo in velja gld. 5:26; 110 stekl. gld. 10:30. Poštino plača vedno naročnik.

Depôt v lekarnah **Bancalari** in **König** v **Mariboru.** 3-30

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Razprodaja

Kukovič-eve konkurzne mase
v **Brežicah**

in sicer vsega manufakturnega, specerijskega in kolonijalnega blaga, železnine in deželnih pridelkov

po najnižjih cenah.

1-3

A. Skraba.

V najem se da krčma

na več let in če se želi tudi njive in travniki. Hiša je prilična tudi za vsako drugo kupčijo ali obrtnijo. Več pove

F. Horvát

v Hotinji vesi (b. Kranichsfeld.)

Dupovski oves

za setev,

dobro izkušan, večkrat premiran, od dežel. kulturnega sveta posebno priporočan, izvrsten, 56 kg težek 1 hl le pri grof Zedtwitz-ovem oskrbništvu, Dupova, Česko. Cena za 1 hl brez vreče gld. 5:50 2-2

Vsakovrstne slamnike

najnovjših oblik iz domače in tuje slame, izdeluje, prodaja in popravlja po kolikor vzmemo nizki ceni

Franc Cerar,

poprej J. Markužič,

2-3

v Domžalah — Kranjsko.

Cenik pošlje se na zahtevanje franko.

Lepo in prijetno delo,

ki daje lep postranski zaslužek, ponuja se osobam, katerim njihova postranska opravila puščajo nekoliko prostega časa. Kdor bi se želel lotiti tega dela, piše naj upravnistvu tega lista, ter naj nad naslovom zunaj na zavitku zapiše št. 232. 1-3

Janez Bregar

klobučar v **Mariboru**

gosposke ulice št. 7,

priporoča č. g. duhovnikom in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih

klobukov najnovjše šege

po najnižji ceni, tudi slavno znane **Ita-klobuke**, kakor fine **Vilour-** in **lov-ske** klobuke iz raševine. Razno volneno in tudi fino z usnje obšito obutje.

Vsakovrstne poprave se točno izvršujejo.

S spoštovanjem

8-10

J. Bregar.

Služba organista in cerkovnika

razpisuje se do dne 15. februarja t. l. pr. župnji Sv. Vida niže Ptuja, pošta Sv. Vidi

P. Benko Hrtič,

3-5

župnik pri Sv. Vidu niže Ptuja.

Učenec pridnih starišev se sprejme pri **Franc Körner**, krojač v Št. Ilju v Slov. goricah.

Tiskarna sv. Cirila

priporoča naslednje knjige:

1. „**Žalostna mati Božja**“, spisal Fr. Bezjak, župnik pri Sv. Marku, 6. natis. Obsega pouk o češčenji žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmij. Ta posebno za sveti postni čas primerna knjiga stane
vezana v polusnje . . . . . gld. — 70
„ z zlatim obrezkom . . . . . „ — 80
„ v usnje z zlatim obrezkom . . . . . „ 1:40
2. „**Družbine bukvice za dekleta**“, spisal Jožef Rozman, pokojni Konjiški nadžupnik, 12. natis; namenjene v prvi vrsti dekletom Križevske družbe, pa tudi vsem dekletom sploh jako koristne, veljajo
vezane v usnje z barvanim obrezkom . . . . . gld. 1:30
„ „ rudečim „ . . . . . „ 1:40
„ „ zlatim „ . . . . . „ 1:60
3. „**Duhovni Vrtec**“, 4. natis, priporočanja vredna molitvena knjiga, posebno za mladino, stane
v usnje vezan z zlatim obrezkom . . . . . gld. — 85
„ „ s kopčo . . . . . „ — 95
4. „**Sveto opravilo**“, spisal Anton Slomshek, nekdanji viši ogleda šol, 5. pomnoženi natis; namenjeno šolarjem viših razredov, velja
vezano . . . . . gld. — 35
„ v polusnje z zlatim obrezkom . . . . . „ — 50
„ v usnje z zlatim obrezkom . . . . . „ — 60
5. „**Ključek nebeški**“, spisal Ivan Skuhala, dekan v Ljutomeru, za šolarje nižjih razredov, velja
vezan . . . . . gld. — 30
„ v polusnje z zlatim obrezkom . . . . . „ — 40
„ v usnje „ . . . . . „ — 50
6. „**Bukve božje v naravi**“, podomačil P. Hrisogon Majar, stane 20 kr.
7. „**Božič**“ pridnim otrokom, spisal Alojz Vakaž, stane 15 kr.
8. „**Svete pesmi za šolarje**“, vezane 10 kr.
9. „**Zbirka narodnih pesmij**“ I. snopič 10 kr.
10. „ „ „ II. snopič 10 kr.
11. „**Ženitovanje**“ 15 kr.

Odgov. urednik B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirila.

(Odgov. J. Otorepec.)